

NOUTAJIEN RODUNOMAISTEN KOKEIDEN SÄÄNNÖT

**Hyväksytty SKL-FKK:n
valtuuston kokouksessa
27.11.2005**

Voimassa alkaen 1.4.2006

OSA 1. YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § SÄÄNTÖJEN SISÄLTÖ

1. Yleiset määräykset, jonka vaatimukset koskevat kaikkia jäljempänä esitettyjä koesääntöjä.
2. Noutajien taipumuskoe (NOU)
3. Noutajien A-metsästyskoe (NOME-A)
4. Noutajien B-metsästyskoe (NOME-B)
5. Noutajien käytännön metsästyskoe (NKM)
6. Noutajien Working Test (NOWT)

Näitä sääntöjä täydennetään tarvittavalla määrällä ohjeita, jotka eivät saa olla ristiriidassa sääntöjen kanssa.

2 § MUUTOKSET SÄÄNTÖIHIN

Muutokset näihin sääntöihin valmistelee rotujärjestöjen alainen NOU/NOME-tuomaritoimikunta, josta jäljempänä käytetään nimitystä tuomaritoimikunta. Rotujärjestöjen hallitukset esittävät hyväksymänsä muutokset Suomen Kennelliiton valtuuston vahvistettavaksi.

3 § KOELAJIT

Noutajien taipumuskokeet ovat joko yleisiä, yhdistysten jäsenille tarkoitettuja tai rotukohtaisia kokeita.

A-metsästyskokeet ovat joko yleisiä kokeita ja kilpailuja tai kansainvälisiä kokeita.

B-metsästyskokeet ja **Working Test** ovat joko yleisiä, yhdistysten jäsenille tarkoitettuja tai rotukohtaisia kokeita ja kilpailuja. **Noutajien käytännön metsästyskoe** on yleinen koe.

4 § OSALLISTUMISOIKEUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Kokeisiin saavat osallistua SKL-FKK:n rekisteröinti- ja rokotusvaatimukset täyttävät, noutajarotuiset koirat sekä FCI:n jäsenjärjestöjen rekisteröimät ja ulkomaalaisen omistamat noutajat, jotka ovat vähintään 8 kuukauden ikäisiä. Ulkomaalaisten koirien tulosvaatimuksista päättää tuomaritoimikunta tapauskohtaisesti.

Noutajien metsästyskokeisiin ja **Working Testiin** osallistuminen edellyttää hyväksyttyä taipumuskoesuoritusta. Kansainvälisessä kokeessa palkittu koira on oikeutettu osallistumaan A-kokeeseen. Koiran tulee osallistua NOWT:ssä samaan luokkaan kuin NOME-B-kokeessa, mikäli sen tulokset NOWT:ssä eivät edellytä/ oikeuta yleisessä luokassa kilpailmiseen.

Noutajien metsästyskokeissa on koirilla, joilla ei ole seuraavaan ylempään koeluokkaan tai käyttövalionarvoon vaadittavia koetuloksia, etuoikeus kokeeseen osallistumiseen ko. koetulokset omaaviin koiriin nähden. Etuoikeus ei ohita virallisessa koeilmoituksessa mainittuja etuoikeuksia, eikä ole voimassa mestaruuskokeissa.

Noutajien käytännön metsästyskokeeseen (NKM) saavat osallistua koirat, jotka ovat saavuttaneet NOME-B-kokeessa vähintään kaksi (2) kertaa VOI 1 -palkinnon Suomessa järjestetyissä kokeissa ja jotka eivät ole aikaisemmin suorittaneet hyväksytysti NKM-koetta.

Kokeeseen ei saa osallistua:

- sairias koiria
- kiimainen narttu
- narttu 30 vrk ennen ja 42 vrk jälkeen synnytyksen

Koetoimikunnan on tarkistettava osallistumisoikeus.

Koetoimikunnalla on oikeus rajoittaa osallistuvien koirien lukumäärä kulloinkin voimassa olevien SKL-FKK:n ohjeiden mukaisesti. Rotukohtaisiin ja jäsenten välisiin kokeisiin ja kilpailuihin osallistumisesta määrätään erillisillä SKL-FKK:n vahvistamilla ohjeilla. A-kokeisiin koirat valitaan tulosten perusteella (NOME-A, NOME-B ja NOWT).

5 § JÄÄVIYS

SKL-FKK:n yleinen jääviyssääntö

6 § JÄRJESTÄMISLUVAN MYÖNTÄMINEN

Näitä sääntöjä noudatetaan FCI:n, SKL-FKK:n hallituksen, kennelpiirin myöntämissä ja rotujärjestöjen hyväksymissä noutajien taipumus-, metsästys- ja käytännön metsästyskokeissa. FCI myöntää kansainväliset kokeet. SKL-FKK:n hallitus myöntää valtakunnalliset mestaruuskilpailut, niiden valintakokeet ja maaottelut. Kennelpiirit myöntävät yleiset ja jäsenten väliset kokeet. Kokeella tulee olla rotujärjestön hyväksyntä. Koetoimikunnassa tulee olla vähintään yksi koetomitsijakurssin hyväksytysti suorittanut henkilö.

7 § KOELUVAN ANOMINEN

1. **Luvan anoja ja järjestelyvastaava**
Kokeiden toimeenpanoluvan anoo järjestävä yhdistys, jonka tulee olla SKL-FKK:n ja rotujärjestön jäsen. Kokeen järjestelyistä huolehtii järjestävän yhdistyksen nimeämä koetoimikunta. Käytännön metsästyskokeita ei tarvitse anoa.

2. Anomisen määräaika

Kokeet on anottava SKL-FKK:n kulloinkin määräämänä aikana.

3. Anomuksen sisältö

Koetanomuksessa on mainittava järjestävä yhdistys, kokeen nimi ja luonne, osanotto-rajotukset, etuoikeudet osallistumiseen, koeaika ja -paikka, kilpailuluokat, osanottomaksun suuruus sekä kenelle ja milloin ilmoittautuminen ja osanottomaksu suoritetaan, tehtävään suostunut ylituomari ja hänen varamiehensä sekä koetoimikunnan puheenjohtaja. Anottaessa kokeeseen rajoitettua osanottajamäärää tulee rajoittamisessa noudattaa SKL-FKK:n asiasta antamia ohjeita.

Jos NOME-B-kokeen voittajaluokassa on noudettavana tarkoitusta varten valmistettuja noutoesineitä, dummyja, tulee sen ilmetä anomuksesta.

4. Anomus osoitetaan

Anomus jätetään sille kennelpiirille määräaikaan mennessä, jonka alueella koe järjestetään. Jäljennös koetanomuksesta toimitetaan järjestävän yhdistyksen kotipaikan kennelpiirille.

5. Kokeesta ilmoittaminen/ tiedottaminen

Kennelpiirit tai rotujärjestöt ilmoittavat myöntämistään virallisista kokeista SKL-FKK:n määräaikaaisilmoitusten mukaisesti julkaistavaksi Koiramme-lehdessä. Rotujärjestöt ilmoittavat kokeista jäsenjulkaisuissaan. NOME-B-kokeen voittajaluokan ilmoituksessa on mainittava, jos noudettavana on dummyja.

8 § KOKEIDEN JA KILPAILUJEN AJANKOHDAN SIIRTO TAI PERUUTTAMINEN

SKL-FKK:n yleinen sääntö : Kokeiden ajankohdan siirto ja peruuttaminen

9 § KOKEEN TUOMARIT

- kokeen ylituomarina on oltava SKL-FKK:n pätevimä kyseisen koemuodon ylituomari tai jonkun FCI:n jäsenmaan hyväksymän kenneljärjestön pätevimä ja SKL-FKK:n hyväksymä ko. kokeen ylituomari.

- ylituomarin on oltava SKL-FKK:n ja rotujärjestön jäsen.

Tuomarin ei tule ottaa vastaan kutsua arvostella kokeissa, ellei hän ole arvostellut ja osallistunut jatkokoulutuksiin tämän sääntökirjan osassa B vaaditulla tavalla.

Tuomarit kutsutaan aina kirjallisesti ja tuomareille ilmoitetaan koiramäärä välittömästi ilmoittautumisaajan päätyttyä.

Tuomareiden varaamisessa tulee ottaa huomioon kokeeseen alustavasti suunniteltu koiramäärä. Ohjeena voidaan pitää sitä, että yksi tuomari arvostelee yhden päivän aikana taipumuskokeessa enintään 16 koiraa sekä B-metsästyskokeen alokas- ja avoimessa luokassa enintään 15 koiraa ja voittajaluokassa enintään 12 koiraa. Muissa koemuodoissa kokeen ylituomari päättää koiramäärästä keskusteltuaan muiden tuomareiden ja järjestäjien kanssa.

Useamman tuomarin kokeen ollessa kysymyksessä, kokeen järjestäjä nimeää ylituomarin, huomioon ottaen tuomarin jääviyden.

Harjoitus- tai koearvostelua haluava tuomarikokelas ottaa itse yhteyttä ja sopii asiasta ko. ylituomarin sekä kokeen koetoimikunnan kanssa.

10 § ILMOITTAUTUMINEN KOKEeseen JA SIITÄ POIS JÄÄMINEN

1. Ilmoittautuminen

Kokeeseen ilmoittaudutaan järjestävän yhdistyksen antamaa määräaikaan noudattaen. Vain maksetut ilmoittautumiset huomioidaan.

3. Jälki-ilmoittautuminen

Koetoimikunnalla on oikeus ottaa vastaan jälki-ilmoittautumisia, mikäli kokeessa on tilaa. Asiasta on sovittava arvostelevan tuomarin kanssa.

4. Poisjääminen

Ilman pätevää syytä osanottomaksua ei palauteta. Päteväksi syyksi poisjäämiseen katsotaan koiran alkanut kiima sekä koiran tai omistajan sairaus, joka on lääkärin todistuksella todistettava. Poisjäämisestä on välittömästi ilmoitettava koetoimikunnalle, kuitenkin viimeistään ennen kokeen alkua.

11 § KOIRAN OHJAAJA

Koiranohjaaja on kokeen aikana aina koiran virallinen edustaja, riippumatta koiran omistussuhteista. Koiralla tulee olla sama ohjaaja koko koesuorituksen ajan. Koiranohjaajan tulee tarkoin noudattaa arvostelevan tuomarin antamia ohjeita. Koiran aiheuttamista ja koiralle aiheutuneista vahingoista vastaa koiran omistaja.

12 § KOKEIDEN TULOKSET

1. Tulosten tarkastus

Kokeen sihteeri tarkastaa kaikki tulokset ja huolehtii niiden merkitsemisestä SKL-FKK:n koepöytäkirjalomakkeelle, koira-kohtaisille lomakkeille sekä rotujärjestön hyväksymään arvostelulomakkeeseen ja jättää ne viipymättä ylituomarin tarkastettaviksi. Ylituomarin on vahvistettava SKL-FKK:n koepöytäkirjat nimikirjoituksellaan.

2. Tulosten lähettäminen

Koetoimikunnan on lähetettävä ylituomarin tarkastamat ja vahvistamat koepöytäkirjat sekä koirakohtaiset pöytäkirjat viikon kuluessa kokeen päättymisestä koeluvan myöntäjälle.

13 § KOIRIEN ARVOSTELU

Kaikki koirat arvostellaan rodusta riippumatta samoin arvosteluperustein. Tuomarikunta voi yhteisellä päätöksellä sopia lisäohjeita arvosteluun, joita tuomareiden on sääntöjen ohella noudatettava. Ohjeet eivät saa olla ristiriidassa sääntöjen kanssa.

14 § ERILLISOHJEET

Ylituomarin, arvostelevan tuomarin, koiranohjaajan, koetoimikunnan ja koetoimitsijan tehtävät ja velvollisuudet määritellään tarkemmin SKL-FKK:n hallituksen hyväksymillä ohjeilla.

15 § ERIMIELISYYDET JA VALITUKSET

Sääntöjen mukaisesta arvostelusta ja tuomarin näkemyksestä ei voi valittaa. Kokeissa ja kilpailuissa syntyneet erimielisyydet ratkaistaan SKL-FKK:n muutoksenhakuohjeiden mukaisesti.

OSA 2. NOUTAJIEN TAIPUMUSKOE SÄÄNNÖT (NOU)

**Hyväksytty SKL-FKK:n
valtuuston kokouksessa
27.11.2005
Voimassa 1.4.2006 alkaen**

1 § TAIPUMUSKOKKEEN TARKOITUS

Taipumuskokeen tarkoituksena on todeta onko koiran luonne kyseiselle noutajarodulle tyypillinen ja onko koiralla edellytyksiä koulutettavaksi pienriistan talteenottoon ja noutajien metsästyskokeeseen. Koiria arvosteltaessa otetaan huomioon metsästysominaisuuksia koskevat jalostukselliset tavoitteet. Noutajien taipumuskokeen hyväksytty suorittaminen on edellytyksenä nuotovalion (FIN MVA) arvoon ja oikeuttaa osallistumaan noutajien metsästyskokeisiin ja Working Testiin.

2 § KOKKEEN JÄRJESTÄMINEN

Kokeita annottaessa ja järjestettäessä on noudatettava sääntökirjan osassa yksi (1) annettuja yleisiä sääntöjä ja määräyksiä sekä kennelliiton yleisiä määräyksiä. Tuomari vastaa siitä, että kokeessa noudatetaan sääntöjä ja ohjeita.

3 § RIISTA

Kokeessa käytetään ns. kylmää riistaa. Koiran noudettavissa tulee olla vähintään kahta eri riista- tai vahinkolintulajia.

Vesityöskentelyssä on käytettävä vesilintuja. Jälki vedetään kanilla, joka saa painaa 1,5-3 kg.

Kaikilla koirilla on oltava samat riistalajit. Riistan tulee olla hyväkuntoista ja pakastetun riistan täysin sulanutta. Rauhoitettuja riistalajeja ei saa käyttää.

4 § KOKKEEN SUORITTAMINEN Yleistä

Koiran ominaisuuksien ja luonteenpiirteiden arvioiminen taipumuskokeen avulla edellyttää koeolosuhteiden järjestämistä mahdollisimman tasapuoliseksi kaikille koirille. Koirien suoritusjärjestys määrätään arvalla, mutta niin, että samassa ryhmässä on vähintään kaksi (2) samaa sukupuolta olevaa koiraa. Koira pidetään kytkettynä suoritusten alussa.

Kokeen alussa koirien ohjaajille pidetään alkupuhuttelu, jossa kerrotaan kokeen periaatteet ja mainitaan mm. paikka, jossa koirat voidaan uittaa ennen suoritusta. Tarkemmat toimintaohjeet annetaan jokaiselle ohjaajalle suorituspaikoilla.

Kaulapannan tai muun varusteen käyttö koesuorituksen aikana on kielletty. Suoritusten aikana ohjaaja ei saa käyttää apuvälineitä, jotka voidaan tulkita pakotteiksi. Koiraa ei saa kurittaa koepaikalla.

Vesi- ja hakutyön jälkeen annetaan koiran suorituksesta suullinen arvio ja siinä kerrotaan, osallistuuko koira jäljelle vai ei. Jäljelle pääsyn edellytyksenä on koiran siihenastisten suoritusten hyväksyminen.

SUORITUSTEN KUVAUS Sosiaalinen käyttäytyminen

Kokeen alussa tuomari kokoaa ryhmänsä, mieluiten kuusi (6) koiraa kerrallaan ohjaajineen, maastosuorituspaikan läheisyyteen. Koirat seisovat puolilympyrän muodossa kytkettynä tuomarin edessä. Tuomari selostaa lyhyesti kokeen kulun ja muut järjestelyt. Samalla tuomari tarkkailee koirien käyttäytymistä ryhmässä sekä tutustuu erikseen jokaiseen koiraan. Tuomari seuraa koirien käyttäytymistä eri tilanteissa koko kokeen ajan.

Vesityö

Rannan tulee olla helppokulkuinen ja sellainen, että kahluumatka jää mahdollisimman lyhyeksi. Vesialueen pitää olla niin suuri, että koiralle ei tule kiusausta nousta vastarannalle eikä kierrä rantaa tai laituria pitkin linnulle.

Koiran uimahalu testataan vesilinnun noudon avulla. Koiralle tehdään kaksi vesinoutoa vesilintua käyttäen. Ensimmäinen heitoista tehdään rannalta ja toinen veneestä ja vähimmäisnoutoetäisyyden on oltava 20 metriä. Jälkimmäisen heiton

yhteydessä ammutaan laukaus haulikolla. Koira pidetään kytkettynä suoritusten alussa.

Ampuja voi olla joko rannalla tai veneessä, mutta vähintään kuuden (6) metrin etäisyydellä koirasta. Koiralla tulee olla mahdollisuus nähdä ampuja laukauksen ja heiton aikana.

Haku

Hakualueen tulee olla sellainen, että koira ei jatkuvasti näe ohjaajaa työskennellessään maastossa. Alueelle sijoitetaan viisi (5) riistaa suoritusvuorossa olevan koiran näkemättä. Pisin noutoetäisyys on vähintään 50 metriä. Haku voidaan suunnitella myös siten, että ohjaaja saa liikkua merkittyä reittiä ja lähettää koiran alueelle eri kohdista. Liikkuva haku edellyttää, että riistat on sijoitettu riittävän kauas merkityltä kulku-uralta.

Koiran tullessa lähtöpaikalle se asetetaan istumaan kytkettynä, ammutaan laukaus haulikolla ja heitetään hakualueelle lintu (6. riista). Koiralla tulee olla mahdollisuus nähdä heitto, mutta ei välttämättä linnun putoamispaikkaa.

Ampuja on noin kuuden (6) metrin etäisyydellä koirasta heiton suunnassa. Tarvittaessa riistan heittäjä voi äännellä tuomarin kehotuksesta ennen laukausta kiinnittääkseen koiran huomiota. Toimitsijat poistuvat alueelta ennen kuin tuomari antaa luvan lähettää koira hakuun.

Katsojat sijoitetaan niin, että he eivät häiritse koiran ja ohjaajan työskentelyä. Muiden koirien tulee olla näkösuojassa ja riittävän kaukana suorituspaikasta.

Jäljestäminen

Laahausjäljen pituus on noin 80 metriä. Jälki vedetään kanilla maaston luonnollisia kulkureittejä seurailleen. Vetokanin sijaan jäljen päähän voidaan laittaa toinen kani. Vetäjä poistuu paikalta jälkiä sotkematta.

Tuomarilla tulee olla mahdollisuus seurata koiran jäljestämistä ja käyttäytymistä kanilla.

Jälkien vähimmäisetäisyys toisistaan on noin 50 m. Avomaasto, harva aluskasvilisuus ja voimakas tuuli edellyttävät jälkien välisen etäisyyden lisäämistä.

Koirat on pidettävä näkösuojassa jälkien vetämisen aikana.

5 § ARVOSTELU

Tuomarin on pyrittävä toimimaan niin, että koira saa suoritusten aikana kaiken mahdollisen avun taipumustensa osoittamiseksi. Tuomarilla on oikeus kokeilla koira useampia kertoja erilaisissa tilanteissa saadakseen mahdollisimman perusteellisen

kuvan koiran taipumuksista ja luonteenpiirteistä.

Jos yksittäinen arvostelukohta on vaikeasti arvosteltavissa, niin päätetään ensin tuleeko koira hyväksytyksi vai ei. Tuomari tekee päätöksen saamansa yleisvaikutelman perusteella. Jos koiran kaikki arvostelukohdat on hyväksytty, on koiran kokonaissuoritus myös hyväksyttävä.

Koe on testi, eikä ole soveliaista valita parasta koira.

Kaikki osasuoritukset arvostelee sama tuomari.

ARVOSTELTAVAT OMINAISUUDET

Sosiaalinen käyttäytyminen, suhtautuminen vieraisiin ihmisiin ja koiriin
Noutajat ovat yhteistyöhaluisia ja luonteeltaan eri tilanteisiin sopeutuvia tarmokkaita metsästyskoiria.

Noutajat suhtautuvat yleensä ystävällisesti ja myönteisesti vieraisiin ihmisiin ja koiriin. Arvostelussa on otettava huomioon noutajien rotumääritelmässä mainitut luonteenpiirteet.

Selvästi pelokas, hyökkäävä tai ylikiihkeä koiran käyttäytyminen on hylättävä. Hylkäämisestä seuraa, ettei koira osallistu muihin suorituksiin. Sosiaalista käyttäytymistä seurataan koko kokeen ajan ja se voidaan hylätä vielä myöhemmin kokeen aikana.

Uimahalu

Noutajat työskentelevät mielellään vedessä.

Koira, joka ei mene uimaan tai menee ainoastaan jatkuvista kehotuksista, on hylättävä. Suoritus on syytä toistaa, kunnes tuomari on vakuuttunut koiran kyvystä. Vesityössä hylätty koira ei osallistu hakuun.

Hakuinto

Noutajat työskentelevät itsenäisesti, innokkaasti ja vauhtinsa säilyttäen koko hakutyön ajan.

Selvästi laskeva tai olematon hakuinto on hylättävä. Pelkästään pakonomaisesti tapahtuva haku työskentely ei ole hyväksyttävä.

Noutohalu

Noutajan tulee tarttua riistaan empimättä ja oma-aloitteisesti. Muutamia ohjaajan kehotuksia tai tuomarin apua voidaan sallia eri riistalajeilla. Koiran on kuitenkin noudettava kaikkia riistalajeja, esimerkiksi kani jälkiosuudella.

Toistuvat kehotukset tai kieltäytyminen useasta noudosta johtavat arvostelukohdan hylkäämiseen.

Nouto-ote

Noutajien ote riistoista on pehmeä, tasapainoinen ja varma. Pallottelu riistaa vahingoittamatta tai pinnallinen ote on hyväksyttävissä. Kerran tapahtuva riistan päällä kieriminen, ei johda hylkäämiseen, mikäli koira välittömästi sen jälkeen noutaa riistan moitteetta. Riistan vahingoittaminen tai leikkely riistan kanssa ovat hylkääviä ominaisuuksia.

Riistan vahingoittamista epäillessään tuomarin on aina ehdottomasti varmistuttava asiasta ennen lopullista päätöksen tekoa.

Palauttaminen

Ripeä riistan palauttaminen suoraviivaisesti ohjaajan käteen on toivottavaa. Lievä aikailu sekä riistojen pudottelu ohjaajan lähelle ovat hyväksyttävissä.

Jos koira jättää useimmat noudot kesken, merkkää jatkuvasti reviiiriään tai ei noudata vesilintua rantaveteen, on suoritus hylättävä.

Reagointi laukauksiin

Noutajat ovat laukauksen aikana rauhallisia, keskittyneitä ja äänettämiä. Lievä rauhatomuus ja vaimea ääntely voidaan kuitenkin hyväksyä.

Koira, joka selvästi pelkää laukausta ja menettää toimintakykynsä tai on häiritsevän äänekäs on hylättävä.

Itseluottamus ja aloitekyky

Noutajat työskentelevät itsenäisesti ja selvittävät annetun tehtävän ohjaajaansa liiaksi tukeutumatta.

Itseluottamusta ja aloitekykyä arvostellaan kaikissa osasuorituksissa, mutta erityisesti jäljestämistehtävässä. Koira, joka ei työskentele itsenäisesti eikä esimerkiksi uskalla edetä oma-aloitteisesti kanille tai vesilinnulle on hylättävä.

Jos vesityöskentelyn aikana ilmenee itseluottamuksessa puutteita, jotka ovat vaikeasti arvosteltavissa, ei osasuoritusta välttämättä tarvitse hylätä tai hyväksyä välittömästi suorituksen jälkeen, vaan koetta voidaan jatkaa ja palata onnistuneen hakutehtävän jälkeen uudelleen vesityöskentelyyn.

Yhteistyö

Noutajat haluavat toimia yhteistyössä ohjaajansa kanssa. Hyväksyttävään suoritukseen vaaditaan, että koira on ohjaajansa hallittavissa.

Koira, joka ei välitä ohjaajastaan, on alistunut tai pelokas, on hylättävä.

Yleisvaikutelma

Yleisvaikutelmaan kirjataan yhteenvedona

koiran ominaisuudet suoritettujen tehtävien perusteella. Yhteen veto on pyrittävä kirjaamaan mahdollisemman positiiviseen sävyyn, mutta myös selvät puutteet on mainittava. Vainun käyttö voidaan tarvittaessa mainita yleisvaikutelmassa.

Kokeen keskeyttäminen

Tuomarilla on oikeus keskeyttää koe, jos koiran ja ohjaajan välinen yhteistyö on niin puutteellista, että kokeen suorittaminen ei onnistu. Samoin jos koiralla on sellaisia ominaisuuksia, että kokeen jatkaminen ei ole mielekäästä. Koe keskeytetään aina hylätyn osasuorituksen jälkeen. Lisäksi koe on keskeytettävä, jos ohjaaja kurittaa koira koepaikalla tai jos koira loukkaantuu niin, että kokeen suorittaminen aiheuttaa sille kipua tai tuskaa.

Palkitseminen

Koiran suoritus arvioidaan **hyväksytyksi/hylätty**-periaatteella. Koeselostuksen kaikkien kohtien tulee olla hyväksytyjä, jotta koira voidaan hyväksyä kokeessa. Arvostelu kirjataan rotujärjestön hyväksymälle arvostelulomakkeelle.

Hyväksytystä koesuorituksesta annetaan kunniakirja.

OSA 3. NOUTAJIEN A-METSÄSTYSKOKEEN SÄÄNNÖT (NOME-A)

Hyväksytyt SKL-FKK:n valtuuston kokouksessa 27.11.2005

Voimassa 1.4.2006 alkaen

1 § KOKEEN TARKOITUS

Kokeen tarkoituksena on arvostella noutajien ominaisuuksia metsästystilanteessa tiedon saamiseksi jalostustyötä varten.

2 § KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Kokeita anottaessa ja järjestettäessä on noudatettava sääntökirjan osassa yksi (1) annettuja yleisiä sääntöjä ja määräyksiä sekä kennelliiton yleisiä määräyksiä. Tuomarit vastaavat siitä, että kokeessa noudatetaan sääntöjä ja ohjeita.

Kokeet järjestetään aidossa metsästystilanteessa niin, että noudettava riista pudotetaan osallistuvien koirien läsnä ollessa.

2.1 TUOMARIT

Kokeen arvostelevat ylituomari sekä tarvittava määrä arvostelutuomareita. Arvostellessaan kokeen kaikki tuomarit ovat tasavertaisia. Tuomareiden pätevyudet selviävät tuomaritoimikunnan ylläpitämästä tuomariluettelosta.

3 § KOELUOKAT

Koe järjestetään vain **voittajaluokassa (VOI)**, johon saavat osallistua NOME-B-

kokeessa tai Working Testissä AVO 1 -palkinnon saavuttaneet koirat.

Jos kokeeseen on määrääjän puitteissa ilmoittautuneita enemmän kuin kokeessa paikkoja, valitaan osallistuvat koirat A-kokeissa aiemmin saavutettujen tulosten tai niiden puuttuessa B-kokeiden ja Working Testien tulosten perusteella, jotka huomioidaan samanarvoisina.

4 § KOIRANOHAJAJA

Kokeen sujuva läpivienti edellyttää, että myös koiranohjaajat ovat tutustuneet näihin sääntöihin.

Ohjaajan tulee noudattaa tuomareiden ja toimitsijoiden ohjeita. Koira voidaan hylätä, jollei se kutsuttaessa arvosteltavaksi ole paikanpäällä käytettävissä.

Koirat pidetään kytkemättöminä arvostelun ajan, ellei tuomari toisin määrää. Koiran saa lähettää selvällä käsimerkillä. Koira ohjaamisessa kokeen aikana suositellaan pillin käyttöä.

Kaulapannan tai muun varusteen käyttö koesuorituksen aikana on kielletty. Suoritusten aikana ohjaaja ei saa käyttää apuvälineitä, jotka voidaan tulkita pakotteiksi. Koira ei saa kurittaa koepaikalla.

5 § RIISTA

Noudettavana voi olla kaikkia riista- ja vahinkolintulajeja sekä turkiseläimiä lukuun ottamatta petoeläimiä.

6 § KOKEEN SUORITTAMINEN

Koirien suoritusjärjestys määrätään pääsääntöisesti arvalla.

Kokeet järjestetään joko ajojahdeissa, jossa noutajat istuvat passissa ampumaketjun takana ja riista ajetaan liikkeelle ajoketjun avulla tai metsästysmuodossa, jossa koirat ohjaajineen, tuomarit, ampujat ja ajomiehet etenevät samalla linjalla karkottaen edessä olevan riistan. On toivottavaa, että kokeita järjestettäisiin molemmilla tavoilla, samoin vesilinnun metsästyksen yhteydessä.

a) Ajojahdissa tuomarit asettavat koirat niin, että niillä on hyvä mahdollisuus nähdä pudotukset. Haavoittunut riistaa pyritään noutamaan välittömästi pudotuksen jälkeen. Muille pudotuksille koirat lähetetään ajon jälkeen.

b) Metsästettäessä linjalla kulkien, tuomarit, vuorossa olevat koirat ohjaajineen ja ampujat liikkuvat eteenpäin linjassa. Kun riista on ammuttu, linja pysähtyy ja tuomarin pyynnöstä koira lähetetään noutamaan riistaa.

7 § ARVOSTELU

Arvosteluperusteet ovat samat kuin noutajien kansainvälisessä kokeessa. Soveltuvilta osin noudatetaan myös NOME-B-kokeen sääntöjä.

7.1 ARVOSTELTAVAT OMINAISUUDET

Noutaja seuraa tiiviisti ohjaajan sivulla, on hiljaa ja pysyy paikallaan ilman, että koiran ohjaaja joutuu kiinnittämään huomiota koiraan.

Koiran tulee olla tarkkaavainen, painaa mieleensä putoamispaikat ja muistaa ne varsin pitkään. Kun koira lähetetään noutoon, sen tulee esittää hyvää hakutyötä, oma-aloitteisuutta, vainunkäyttöä ja riistanlöytökykyä. Koira ei saa välttää minkäänlaista maastoa ja sen pitää mennä veteen kehotuksista.

Löydettyään riistan koiran on noudettava se pehmeällä ja tasapainoisella otteella, palautettava nopeasti sekä luovutettava ohjaajalle käteen.

Kun koira lähetetään noutamaan riistaa, jonka putoamista sillä ei ole ollut mahdollista nähdä, tulee sen halukkaasti totella käskyjä ja toimia hyvässä yhteistyössä ohjaajan kanssa.

7.2 KOKEEN KESKEYTTÄMINEN

Jos koira tekee jonkun hylkäävän virheen tai kaksi vakavaa virhettä, sen suoritus keskeytetään. Samoin menetellään, jos vähintään kaksi tuomaria on sitä mieltä, että koira ei enää voida palkita. Lisäksi koe on keskeytettävä, jos ohjaaja kurittaa koira koepaikalla tai jos koira loukkaantuu niin, että kokeen suorittaminen aiheuttaa sille kipua tai tuskaa.

7.3 HYLKÄÄVÄT VIRHEET

- aggressiivinen käyttäytyminen
- vinkuminen tai haukkuminen
- paukkuarkuus
- kieltäytyminen menemästä veteen
- kieltäytyminen riistasta
- kovaisuus
- riistan vaihtaminen
- "paukkunouto"
- fyysinen kosketus koiraan
- karkaaminen hallinnasta, ajaa takaa ampumatonta riistaa tai hakee riista suussa

"paukkunouto"= Jos koira jättää ohjaajansa ilman lupaa aikomuksena noutaa ja ohjaaja joutuu pysäyttämään koiransa.

7.4 VAKAVAT VIRHEET

- huono seuraaminen
- rauhattomuus passipaikalla mikä vaatii ohjaajan huomiota
- huono hallittavuus ja/tai turha häiritseminen metsästystilanteessa
- äänekäs ohjaaminen

- liian riippuvainen ohjaajasta
- hidas ja/tai haluton työskentely
- huolimaton nouto-ote
- huono paikallistamiskyky ja/tai huono muisti putoamispaikan sijainnista
- "first dog down"
- "eye-wipe"

"first dog down"= Koira ei löydä haavoitunutta riistaa (joka tuomarinvirion mukaan on saatavissa talteen), jonka putoamisen se on nähnyt ja jota se on heti lähetetty noutamaan. Muutkaan lähetetyt koirat eivät löydä riistaa, eivätkä tuomarit tai tuomarinvirion määräämät avustajat.

"eye-wipe"= Koira ei onnistu löytämään sekä noutamaan riista, jonka noudossa toinen koira onnistuu tarkoin samoilla edellytyksillä tai tuomarit käyvät hake-massa ko. riistan.

7.5 LOPPUKILPAILU

Tuomaristo voi päättää, että kokeen voitosta (sertifikaatista) käydään loppukilpailu, jonka koko tuomaristo arvostelee yhdessä. Loppukilpailuun kutsutaan kaikki koirat, joilla on vielä mahdollisuus 1. palkintoon.

Muille koirille annetaan laatuarvostelu ennen loppukilpailua nähtyjen kierrosten perusteella. Laatuarvostelu voidaan jättää antamatta, jos koiran noutomäärä on jäänyt pieneksi ja mahdollisuudet 1. palkintoon ovat menneet ilman, että koira on tehnyt hylkäävää virhettä.

Mikäli tilanne loppukilpailun jälkeen on kahden tai useamman koiran osalta niin tasainen, että tuomarit eivät halua ratkaista voittajaa, voidaan järjestää uusinta tasatilanteessa olevien koirien kesken. Uusinnassa koirille annetaan niin monta noutomahdollisuutta kuin tuomaristo katsoo tarpeelliseksi.

Suoritukset uusinnassa eivät enää vaikuta koiran saamaan laatuarvosteluun, mutta tuomarit voivat olla jakamatta sertifikaatin, mikäli voittaneen koiran työskentely ei heidän mielestään ollut tarpeeksi hyvää myös uusinnan aikana.

8 § PALKITSEMINEN

Ensimmäinen (1.) palkinto annetaan koirille, joiden kokonaissuoritus on erinomainen. Palkintosija edellyttää, että koira ei ole tehnyt hylkäävää tai vakavaa virhettä. **1. palkinnon** saaneet asetetaan paremmuusjärjestykseen.

Kokeen voittajalle voidaan antaa **sertifikaatti (CERT)**, mikäli kokeeseen on osallistunut vähintään kuusi koira.

Toinen (2.) palkinto annetaan koirille, joiden kokonaissuoritus on hyvä. Yksi vakava virhe voidaan sallia, mikäli koiran

suoritus on muilta osin moitteeton.

Kolmas (3.) palkinto annetaan koirille, joiden kokonaissuoritus on tyydyttävä. Koiran palkitseminen edellyttää vähintään kolmen riistan noutamista ja että se ei ole tehnyt hylkäävää virhettä.

Jos koira tekee hylkäävän virheen tai sen kokonaissuoritus ei riitä hyväksytyyn palkintoon merkitään palkintosijan kohdalle **nolla (0)**.

Jos koiran laatuarvostelu jätetään antamatta tai ohjaaja keskeyttää tilanteessa, jossa tuomarinvirion mielestä koiralla olisi vielä ollut mahdollisuus ylittää palkintosijoille, merkitään tulokseksi **viiva (-)**.

Palkintojenjakotilaisuudessa tuomarit kertovat tulokset ja antavat lyhyet suulliset arviot palkittujen koirien suorituksista.

OSA 4. NOUTAJIEN B-METSÄSTYSKOKEEN SÄÄNNÖT (NOME-B) Hyväksytty SKL-FKK:n valtuuston kokouksessa 27.11.2005 Voimassa 1.4.2006 alkaen

1 § METSÄSTYSKOKEEN TARKOITUS

Kokeen tarkoituksena on arvostella noutajien soveltuvuutta ja halua työskennellä metsästyksenomaisissa tehtävissä ottaen huomioon jalostusta koskevat tavoitteet.

2 § KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Kokeita anottaessa ja järjestettäessä on noudatettava sääntökirjan osassa yksi (1) annettuja yleisiä sääntöjä ja määräyksiä sekä kennelliiton yleisiä määräyksiä. Tuomari vastaa siitä, että kokeessa noudatetaan sääntöjä ja ohjeita.

3 § KOELUOKAT

Alokasluokka (ALO), johon saavat osallistua noutajien taipumuskokeen hyväksytysti suorittaneet koirat ilman ikärajoitusta. ALO 1 - palkinnon saanut koira siirtyy avoimeen luokkaan.

Avoin luokka (AVO), johon saavat osallistua ALO 1 -palkinnon saaneet koirat. AVO 1 -palkinnon saanut koira siirtyy voittajaluokkaan.

Voittajaluokka (VOI), johon saavat osallistua AVO 1 -palkinnon saaneet koirat.

Koira voi jatkaa osallistumistaan alemmassa luokassa sen kalenterivuoden loppuun saakka, jolloin se on saavuttanut ylempään luokkaan oikeuttavan tuloksen. Jos koira osallistuu ylempään luokkaan, se ei enää saa osallistua alempaan luokkaan

(katso osa 1 kohta 4).

4 § RIISTA JA NOUTOESINEET

Noudettavissa tulee olla vähintään kahta eri riista- tai vahinkolintulajaa. Lisäksi voidaan käyttää kaneja, jäniksiä ja rusakoita. Vesityöskentelyssä on käytettävä vesilintua. Jälki vedetään kanilla tai jäniksellä. Kaikilla koirilla on oltava samat riistalajit. Riistan tulee olla hyväkuntoista ja pakastetun riistan täysin sulanutta. Rauhoitettuja riistalajeja ja petoeläimiä ei saa käyttää kokeissa.

Voittajaluokassa voidaan riistojen sijasta käyttää tarkoitusta varten valmistettuja, kangaspäällisiä noutoesineitä, dummyja. Kaikille koirille tulee käyttää samansuuruisia (noin 0,5 kg) ja -värisiä dummyja. Dummynheitin käyttö on sallittua. Samassa kokeessa (luokassa) ei käytetä sekä dummyja että riistojä.

Kun säännöissä myöhemmin puhutaan riistasta, voidaan voittajaluokan osalta tarkoittaa myös dummyja.

5 § KOEMAASTO

Koe tulee järjestää alueella, joka vastaa mahdollisimman hyvin todellista metsästyksmaastoa. Kasvillisuuden sekä maa- että vesialueella tulee olla niin tiheää, että riistat ovat useimmissa tehtävissä näkymättömissä. Veden syvyyden on oltava sellainen, että koira joutuu uimaan työskentelyn aikana. Maaston vaikeuden on oltava sopu-suhteissa luokan vaatimusten kanssa.

6 § KOKEEN SUORITTAMINEN

6.1 Yleistä

Koirien ominaisuuksien arvioiminen metsästykskokeen avulla edellyttää koeolosuhteiden järjestämistä mahdollisimman tasapuoliseksi kaikille saman luokan koirille. Tehtävien ei kuitenkaan tarvitse olla täysin samat kaikille koirille, ja niitä voidaan tarvittaessa muuttaa kokeen aikana, jotta vaatimukset koirille pysyvät tasapuolisina. Mitään kaavamaisista suoritusjärjestyksistä ei noudateta, vaan koejärjestelyt vaihtelevat koemaaston ja kuvittelun metsästykskokeen mukaan. Kokeessa voidaan kokeilla useampaa koira samanaikaisesti. Koirien suoritusjärjestys määrätään pääsääntöisesti arvalla.

Tehtävät laaditaan siten, että ne mahdollisimman hyvin vastaavat todellisia metsästykskokeita. Houkutuskuvia (kaaveita) voidaan käyttää vesialueella metsästykskokeen soveltuvalla tavalla. Voittajaluokassa työskentely voidaan suunnitella tapahtuvaksi veneestä.

Kokeen alussa tuomari selvittää ohjaajalle kaikki järjestelyt. Tuomari määrittelee myös ohjaajan toiminta-alueen sekä riistan noutojärjestyksen. Koirat pidetään kytkemättöminä kokeen ajan, ellei tuomari toisin

määrää. Koiran saa kaikissa osasuorituksissa lähettää selvällä käsimerkillä. Koiran ohjaamisessa kokeen aikana suositellaan pillin käyttöä.

Kaulapannan tai muun varusteen käyttö koesuorituksen aikana on kielletty. Suoritusten aikana ohjaaja ei saa käyttää apuvälineitä, jotka voidaan tulkita pakotteiksi. Koiraa ei saa kurittaa koepaikalla.

Koiran ominaisuuksien ja koulutustason arvioimiseksi sille annetaan mahdollisuus suorittaa vähintään kuusi (6) noutoa, osa maalta ja osa vedestä. Työskentelyn aikana ammutaan vähintään kolme (3) laukausta haulikolla. Noutotyöskentely on kaikissa luokissa järjestettävä siten, että on mahdollista arvostella koiran paikallistamiskykyä sekä koiran itsenäistä että ohjattua työskentelyä. AVO- ja VOI -luokissa on oltava mahdollisuus arvostella koiran käyttäytymistä passipaikalla toisen koiran työskennellessä.

6.2 Suoritusten kuvaus

Kokeen alussa ampujan oletetaan pudottaneen tietyn määrän riistaa. Jotkut putoamispaikoista ovat tarkasti tiedossa, mutta joistakin tiedetään vain putoamisalue. Kokeen aikana jäljitellään riistan pudotuksia heitoin sekä haulikon laukauksin ja koiralle annetaan tilaisuus painaa putoamispaikat mieleensä. Tehtäviä voi olla useampia sekä maalla että vedessä.

6.3 Hakutehtävä

Hakualueen tulee olla sellaisen, että koira ei jatkuvasti näe ohjaajaa työskennellessään maastossa. Hakualue voi olla joko maa- tai vesialueella riippuen luokasta ja maaston vaikeusasteesta. Alueelle sijoitetaan riista suorituvuorossa olevan koiran näkemättä.

6.4 Ohjaustehtävä

Maaston ja vesialueen tulee olla sellaista, että ohjaajalla on mahdollisuus nähdä koiransa suurimman osan aikaa. Ohjausettäisyydet riippuvat luokasta ja maaston vaikeudesta sekä vallitsevista olosuhteista.

6.5 Paikallistamistehtävä

Koiran paikallistamiskykyä voidaan kokeilla yhden tai useamman pudotetun riistan noudoilla. Tehtävä on järjestettävä siten, että koiralla on mahdollisuus havaita riista heiton aikana. Heittojen yhteydessä ammutaan laukauksia haulikolla. Yleensä suositellaan käytäntöä, jossa laukausta seuraa välitön heitto joko maalta tai veneestä. AVO- ja VOI -luokissa tuomari voi määrätä noutojärjestyksen.

Tehtäviä vaikeutetaan siirryttäessä alokasluokasta ylempiin luokkiin pidentämällä noutoettäisyyksiä ja lisäämällä heitetyin riistan lukumäärää.

6.6 Jäljestäminen

Jälki vedetään vain alokasluokassa. Laahausjäljen pituus on noin 200 metriä. Se vedetään kanilla tai jäniksellä, maaston luonnollisia kulkureittejä myötäillen. Vetoriistan sijaan jäljen päähän voidaan laittaa toinen samaa lajia oleva riista. Vetäjä poistuu paikalta jälkiä sotkematta.

Koiralle ei näytetä jäljen alkua, vaan se lähetetään jäljelle noin 10 metrin etäisyydeltä kohtisuoraan jäljen kulkusuuntaan nähden. Koira voidaan ohjata osoitetulle jälkiuralle.

Jälkien vähimmäisetäisyys toisistaan on noin 50 metriä ja vierekkäiset jäljet pyritään kaartamaan vastakkaisiin suuntiin. Avomaasto, harva aluskasvillisuus ja voimakas tuuli edellyttävät jälkien välisen etäisyyden lisäämistä. Koirat on pidettävä näkösuojassa jälkien vetämisen aikana.

Jälki suoritetaan viimeisenä osasuorituksena ja siihen osallistuvat ainoastaan ne koirat, joilla on mahdollisuus ALO 1 -palkintoon.

7 § ARVOSTELU

Yleensä koiran kaikki osasuoritukset arvostele sama tuomari. Koe voidaan järjestää myös niin, että koiran suorituksia arvioi useampi tuomari. Yksi, etukäteen nimetty tuomari kuitenkin ratkaisee koiran saaman palkintosijan omien ja muiden tuomareiden havaintojen pohjalta muodostuneen kokonaiskuvan perusteella.

Kokeessa arvostellaan koiran kykyä ja halua noutaa riistaa vedestä ja maalta sekä kykyä toimia käyttökelpoisena metsästyskoirana noutajille tyypillisessä metsästyksessä. Kokeessa suoritetaan vain laatuarvostelu eikä koiria aseteta tavallisesti paremmuusjärjestykseen. Paras koira voidaan kuitenkin valita kokeen järjestäjien niin halutessa.

Kokeen alussa jokaiselle koiran ohjaajalle kerrotaan kokeen kulku ja annetaan tarvittavat ohjeet. Ohjeita voidaan antaa myös koko osallistujajoukolle alkupuhuteltun yhteydessä suorituspaikalla.

Suoritusten jälkeen koirasta annetaan suullinen arvostelu, mutta ei lopullista palkintosijaa. Alokasluokassa arvio annetaan ennen jälkeä. Jos koiran suoritukset tässä vaiheessa edellyttävät ensimmäistä (1.) palkintoa, ilmoitetaan, että koira osallistuu jäljelle.

7.1 ARVOSTELTAVAT OMINAISUUDET

Haku

Hakutyöskentelyn on oltava sellaista, että se kattaa koko osoitetun hakualueen, myös sen vaikeimmat kohdat. Koiran on pystyttävä itsenäiseen työskentelyyn, mutta sen on myös tarvittaessa seurattava ohjaajansa merkkejä. Tehoton tai muuten

puutteellinen haku katsotaan koiralle vakavaksi virheeksi.

Vainu

Koiran on vainunsa avulla, tuulta hyväksikäyttäen, kyettävä löytämään riistat. Heikko vainunkäyttö on vakava puute koiran ominaisuuksissa. Vainuamisolosuhteiden arviointi on vaikeaa, siksi vainunkäytön arvostelussa on käytettävä erityistä harkintaa.

Tehokkuus ja kestävyys

Tehokas koira työskentelee hyvällä vauhdilla ja on erinomainen riistanlöytäjä. Hyvä kestävyys ilmenee muuttumattomana vauhtina ja intona koko kokeen ajan. Hidas ja tehoton työskentely sekä puutteellinen kestävyys laskevat koiran suorituksen arvoa.

Paikallistamiskyky

Koiran on oltava tarkkaavainen pudotusten aikana ja muistettava havaitsemansa riistan putoamispaikat. Luvan saatuaan sen on noudettava pudotettu riista. Vakavat puutteet paikallistamiskyvyssä johtavat palkintosijan alentamiseen.

Reagointi laukaukseen

Koiran on oltava passipaikalla laukausten aikana hiljaa paikallaan sekä tarkkailtava valppaana laukausten suuntaan.

Voittajaluokassa luvaton lähtö laukausten ja pudotusten aikana tai välittömästi niiden jälkeen ("paukunouto") johtaa kokeen keskeyttämiseen, avoimessa luokassa se johtaa palkintosijan alenemiseen ja useampi kokeen keskeyttämiseen. Alokasluokassa koe keskeytetään, jos koiraa ei saada pysymään paikallaan niin pitkään että heitot voidaan suorittaa.

Jos ohjaaja koskettaa koiraansa tai pitää siitä kiinni aikomuksenaan rauhoittaa sitä tai estääkseen sitä lähtemästä, katsotaan tämä luvatta lähdeksi.

Riistankäsittely

Koiran on epäröimättä ilman ohjaajan kehotusta noudettava vainuamansa riista pehmeällä ja tasapainoisella otteella, palautettava se nopeasti sekä luovutettava ohjaajalle käteen.

Riistan vahingoittaminen, kieltäytyminen noudosta, riistan päällä kieriminen ja noutojen kesken jättäminen johtavat kokeen keskeyttämiseen luokasta riippumatta, samoin jos koira ohjaajan kielloista huolimatta hakee riista suussa tai ajaa takaa elävää riistaa. Riistan vaihtaminen sekä jatkuva pudottelu aiheuttavat AVO- ja VOI -luokissa kokeen keskeyttämisen. Alokasluokassa ne aiheuttavat vähintäänkin palkintosijan alentamisen.

Vesityöskentely

Koiran on mentävä mielellään veteen sekä

uitava tehokkaasti ja määrätietoisesti. Jos koira joudutaan toistuvasti kehottamaan tai se kieltäytyy veteen menosta, koe keskeytetään. Huono uimatekniikka tai hidas uinti voivat johtaa palkintosijan alentamiseen.

Jäljestämiskyky

Jälkityön on tapahduttava itsenäisesti, nopeasti ja määrätietoisesti. Jos koira ei itsenäisesti etene kaadolle, alennetaan palkintosijaa. Jos koira kieltäytyy kanin noudosta, sitä ei voida palkita. Jos koira palaa lähtöpaikalle ilman kania, se voidaan kerran lähettää uudelleen jäljelle.

Yhteistyöhalu

Koiran on kaikissa tilanteissa oltava helposti hallittavissa, seurattava hyvin ohjaajansa sekä pysyttävä käskystä paikallaan. Yhteistyötä koiran ja ohjaajan välillä seurataan koko kokeen ajan. Jos koiran hallittavuudessa on suuria puutteita tai ohjaaja joutuu fyysisesti puuttumaan koiran työskentelyyn, voi se johtaa kokeen keskeyttämiseen.

Ohjattavuus

Hyvin ohjattavissa oleva koira ohjataan vaivattomasti ja pienin merkein haluttuun kohteeseen. Heikko ohjattavuus tai kovaääninen ohjaaminen aiheuttavat vähintäänkin palkintosijan alenemisen. Voittajaluokassa saa koiran lähettää vain yhden kerran ohjaustehtävään.

Jos koira on heikosti ohjattavissa, ei ohjausriistan itsenäinen löytäminen nosta suorituksen arvoa.

Muut ominaisuudet

Noutajan on kaikissa tilanteissa pysyttävä rauhallisena ja oltava äänetön. Haukkuminen, vinkuminen tai muu ääntely johtavat kaikissa luokissa palkintosijan alentamiseen. Jos se on häiritsevää ja jatkuvaa, koe keskeytetään. Aggressiivinen käyttäytyminen johtaa aina kokeen keskeyttämiseen.

Yleisvaikutelma

Yleisvaikutelmassa arvostellaan koiran soveltuvuutta ja käyttökelpoisuutta toimia metsästyskoirana. Arvostelussa on huomioitava koiran kaikki suoritukset. Yleisvaikutelmassa tulee näkyä positiivisten seikkojen lisäksi myös palkintosijan alentamiseen ja kokeen keskeyttämiseen johtavat syyt. Kirjoitetun tekstin tulee olla sopusoinnussa annetun palkinnon kanssa.

8 § KOKEEN KESKEYTTÄMINEN

Koe keskeytetään, jos koiran ja ohjaajan välinen yhteistyö on niin puutteellista, että kokeen suorittaminen ei onnistu. Samoin jos koiralla on sellaisia ominaisuuksia, että kokeen jatkaminen ei enää ole mielekästä, tai koiralla ei ole enää mahdollisuutta saavuttaa hyväksytyä tulosta/palkintoa tai

seuraavista syistä:

- täysin riittämätön työskentelyhalu
- selvä laukausarkuus
- riistan vahingoittaminen tai kieriminen riistan päällä
- kieltäytyminen riistan noudosta tai noutojen jättäminen kesken
- riistan vaihtaminen tai jatkuva riistan pudottelu (AVO, VOI)
- kieltäytyminen vesityöskentelystä
- aggressiivinen käyttäytyminen
- jatkuva, häiritsevä vinkuminen tai haukkuminen
- "paukkunouto" (VOI)
- karkaaminen ohjaajan hallinnasta

Lisäksi koe on keskeytettävä, jos ohjaaja kurittaa koira koepaikalla tai, jos koira loukkaantuu niin, että kokeen suorittaminen aiheuttaa sille kipua tai tuskaa. Keskeyttämisen syy ja se, kenen toimesta keskeyttäminen on tapahtunut, merkitään arvostelulomakkeeseen.

9 § PALKITSEMINEN

Osatehtävien avulla tuomarin on muodostettava kuva koiran ominaisuuksista, koulutustasosta ja sen käyttökelpoisuudesta metsästyskoirana. Kaikissa luokissa noudatetaan laatuarvostelua. Palkintosijaa päätettäessä ratkaisee tuomarille syntynyt kokonaisvaikutelma koirasta.

Palkinnot

Arvostelu on sopeutettava luokan yleistä vaatimustasoa vastaavaksi.

Ensimmäinen (1.) palkinto annetaan koiralle, jonka kokonaissuoritus on erinomainen.

Toinen (2.) palkinto annetaan koiralle, jonka kokonaissuoritus on hyvä.

Kolmas (3.) palkinto annetaan koiralle, jonka kokonaissuoritus on tyydyttävä.

Jos koiran kokonaissuoritus ei riitä hyväksytyyn palkintoon tai tuomari joutuu keskeyttämään kokeen, merkitään palkintosijan kohdalle **nolla (0)**. Ohjaajan keskeyttäessä tilanteessa, jossa tuomarin mielestä koiralla olisi vielä ollut mahdollisuus ylittää palkintosijoille, merkitään tulokseksi **viiva (-)**.

OSA 5. NOUTAJIEN KÄYTÄNNÖN METSÄSTYSKOESÄÄNNÖT (NKM)
Hyväksytyt SKL-FKK:n valtuuston kokouksessa 27.11.2005
Voimassa 1.4.2006 alkaen

1 § KOKEEN TARKOITUS

Kokeen tarkoituksena on arvostella noutajien B-metsästyskokeiden (NOME-B) voittajaluokassa (VOI) menestyneiden noutajien käyttöominaisuuksia aidossa metsästystilanteessa. Noutajien käytännön metsästyskokeen hyväksytyt suorittaminen on yhtenä edellytyksenä käyttövalion (FIN KVA) arvoon.

2 § KOKEEN JÄRJESTÄMINEN Yleistä

Kokeita järjestettäessä on noudatettava sääntökirjan osassa yksi (1) annettuja yleisiä sääntöjä ja määräyksiä sekä kennelliiton yleisiä määräyksiä. Tuomari vastaa siitä, että kokeessa noudatetaan sääntöjä ja ohjeita.

Käytännön metsästyskokeita ei tarvitse anoa etukäteen. Koiran omistaja/ohjaa, jonka koiralla on kokeeseen osallistumiseen oikeuttavat tulokset, ilmoittautuu NOU/NOME -tuomaritoimikunnalle, joka mahdollisuuksien mukaan järjestää metsästystilaisuuden, jossa koe ilmoitetun koiran osalta voidaan suorittaa. Osallistumisoikeus on **OSAN 1:** kohdan **4 §** mukainen.

Tuomaritoimikunta kokoaa tiedot metsästystapahtumista, joissa koe on mahdollista suorittaa.

Tuomarit

Tuomaritoimikunta nimeää ylituomarin kokeeseen. Ohjeena voidaan pitää sitä, että yksi tuomari arvostelee enintään kaksi koira metsästyspäivää kohti.

Tässä koemuodossa ei suoriteta harjoituseikä koearvosteluja.

3 § RIISTA

Metsästettävän riistan tulee olla riista- tai vahinkolintuja sekä turkiseläimiä pois lukien petoeläimet ja rauhoitetut riistalajit.

4 § KOKEEN SUORITTAMINEN

4.1 Yleistä

Koira voidaan käyttää metsästystilanteen ja koiran kokemusten mukaan joko pelkästään noutavana tai sekä ylösajavana että noutavana koirana.

Kokeessa on aina oltava mukana vähintään kaksi (2) koira, joista toisen ei tarvitse osallistua kokeeseen.

4.2 Suoritusten kuvaus

Metsästysmaasto on valittava siten, että koiralla onnistuneen jahdin tuloksena on mahdollisuus vähintään kolmen (3) vastammutun riistan noutoon. Erityisesti vahinko- ja tarhalintujen metsästyksessä tulee huolehtia, että koeolosuhteet ovat mahdollisimman metsästyksenomaiset.

Mikäli metsästys tapahtuu koko päivän mittaisena passimetsästyksenä, voidaan koira tuomarin luvalla pitää osan aikaa kytkettynä.

Kokeen kulkua ei voida kuvailla, vaan tapahtumat etenevät metsästystilanteen mukaan.

4.3 Kokeen kesto

Koe kestää normaalisti yhden metsästyspäivän tai ajan, joka on tyyppinen kyseiselle metsästykselle. Mikäli noutoja ei saada riittävästi, voidaan koetta jatkaa seuraavana päivänä.

5 § ARVOSTELU

Kokeessa arvostellaan koiran kykyä ja halua noutaa vasta-ammuttua riistaa vedestä ja/ tai maalta ja edelleen koiran ominaisuuksia käyttökelpoisena metsästyskoirana. Koiran koko suoritus metsästystapah-tuman aikana huomioidaan arvostelussa.

5.1 Arvosteltavat ominaisuudet

Kokeessa arvioitavat ominaisuudet ovat samat kuin B-metsästyskokeessa. Ominaisuudet on kuvattu sääntöjen OSASSA 3. NOUTAJIEN B-METSÄSTYSKOKEEN SÄÄNNÖT (NOME-B) kohdassa 7 §. Metsästystilanteessa ei välttämättä voida todeta kaikkia arvostelukohtia.

5.2 Kokeen keskeyttäminen

Keskeyttämiseen oikeuttavat syyt on lueteltu OSAN 4 kohdassa 8 §. Tuomari voi halutessaan myös keskeyttää kokeen siinä vaiheessa, kun koiralla ei enää ole mahdollisuutta saavuttaa hyväksytyistä tulosta.

Suoritusten jälkeen koirasta annetaan suullinen ja kirjallinen arvostelu. Arvostelu kirjataan rotujärjestön hyväksymälle lomakkeelle.

6 § PALKITSEMINEN

Kokeessa noudatetaan laatuarvostelua ja koira arvostellaan hyväksyty/hylätty-periaatteella. Arvostelu ja tulos kirjataan rotujärjestön hyväksymälle arvostelulomakkeelle.

Hyväksyty tulos merkitään palkintosijalla ensimmäinen (1.) palkinto ja se annetaan koiralle, jonka toiminta on moitteetonta ja tehokasta koko metsästyksen ajan.

Jos koiran kokonaissuoritus on hylätty tai, jos tuomari joutuu keskeyttämään kokeen OSAN 1 kohdassa 8 §. mainituista syistä, merkitään palkintosijan kohdalle **nolla (0)**.

Kokeen ylituomari täyttää kennelliiton koepöytäkirjan sekä koirakohtaiset pöytäkirjat ja toimittaa ne niille kulloinkin määrättyihin osoitteisiin.

OSA 6. NOUTAJIEN WORKING TESTIN SÄÄNNÖT (NOWT) Hyväksytty SKL-FKK:n valtuuston kokouksessa 27.11.2005 Voimassa 1.4.2006 alkaen

1 § KOKEEN TARKOITUS

Kokeen tarkoituksena on arvostella noutajien soveltuvuutta ja halua työs-kennellä metsästyksenomaisissa tehtävissä ottaen huomioon jalostusta koskevat tavoitteet.

2 § KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Kokeita anottaessa ja järjestettäessä on noudatettava sääntökirjan osassa yksi (1) annettuja yleisiä sääntöjä ja määräyksiä sekä kennelliiton yleisiä määräyksiä.

3 § KOELUOKAT

Alokasluokka (ALO), johon saavat osallistua noutajien taipumuskokeen hyväksytysti suorittaneet koirat ilman ikärajoitusta. ALO 1 -palkinnon saanut koira siirtyy avoimeen luokkaan.

Avoin luokka (AVO), johon saavat osallistua ALO 1 -palkinnon saaneet koirat. AVO 1 -palkinnon saanut koira siirtyy voittajaluokkaan.

Voittajaluokka (VOI), johon saavat osallistua AVO 1 -palkinnon saaneet koirat.

Koira voi jatkaa osallistumistaan alemmassa luokassa sen kalenterivuoden loppuun saakka, jolloin se on saavuttanut ylempään luokkaan oikeuttavan tuloksen. Jos koira osallistuu ylempään luokkaan, se ei enää saa osallistua alempaan luokkaan.

4 § KOIRANOHAJAJA

Ohjaajan tulee noudattaa tuomareiden ja toimitsijoiden ohjeita.

Koirat pidetään kytkemättöminä arvostelun ajan, ellei tuomari toisin määrää. Koiran saa lähettää selvällä käsimerkillä. Koiraa ohjaamisessa kokeen aikana suositellaan pillin käyttöä. Jos ohjaaja kutsuu koiran takaisin sivulle kesken suorituksen, katsotaan se avoimessa- ja voittajaluokassa osasuorituksen keskeyttämiseksi.

Kaulapannan tai muun varusteen käyttö koesuorituksen aikana on kielletty. Suoritusten aikana ohjaaja ei saa käyttää apuvälineitä, jotka voidaan tulkita pakotteiksi. Koiraa ei saa kurittaa koe-paikalla.

5 § NOUTOESINEET

Kokeessa on noudettavana tarkoitusta varten valmistettuja, yleisesti saatavilla olevia, kangaspäällisiä noutoesineitä, dummyja. Valtaosan dummyista tulee olla noin 0,5 kg painoisia.

6 § KOKEEN SUORITTAMINEN

Working Test koostuu vähintään neljällä suorituspaikalla tehdyistä osatehtävistä. Tehtävät laaditaan siten, että ne mahdollisimman hyvin vastaavat todellisia metsästystilanteita. Mikäli mahdollista on koiria kokeiltava sekä passipaikalla työskennellen että maastossa ajoketjun (walking-up) mukana liikkuen, samoin vedessä.

Koiralle on annettava mahdollisuus näyttää paikallistamiskykyä ja käyttää luonnollisia noutajan ominaisuuksiaan. Dummyja ei pidä sijoittaa niin, että koira joutuu noutoon mennessä ohittamaan toisen dummyn kohtuuttoman läheltä. Noutoetäisyydet eivät saa ylittää 150 metriä.

Paikallistamistehtävät on järjestettävä siten, että koiralla on mahdollisuus pudotusten paikallistamiseen. Laukasa ammutaan aina ennen heittoa. Ampuja sijoitetaan niin, että ampumaetäisyydet vastaavat todellisia pudotusetäisyyksiä. Haulikon käyttö on suotavaa, mutta olosuhteiden vaatiessa on lähetyspistoolin tai vastaavan käyttö sallittua. Heitot tulee tehdä kaikille koirille samansuuruisilla ja -värisillä dummyilla. Dummynheitteiden käyttö on sallittua.

Hakutehtävät toteutetaan niin, että ohjaajille kerrotaan pudotusalue, mutta ei dummyjen tarkkaa sijaintia. Sijoituspaikkoja vaihdetaan niin, että olosuhteet eri koirille ovat mahdollisimman tasapuoliset. Laajat hakualueet eivät kuulu tähän koemuotoon. Vaikeutta haetaan maaston peitteisyydellä, pienellä dummymäärällä (1-3) ja niiden huolellisella sijoittamisella (piiloon).

Koirien suoritusjärjestys määrätään pääsääntöisesti arvalla.

7 § ARVOSTELU

Tuomari voi arvostella yhden tai useamman osasuorituksista. Samalla suorituspaikalla voi arvostella myös useita tuomareita.

Tuomarin tulee huolehtia, että jokainen koira saa mahdollisimman hyvän ja tasapuolisen mahdollisuuden osoittaa kykynsä noutavana koirana. Osatehtävän alussa tuomari tulee antaa ohjaajalle tehtävän suorittamiseen tarvittavat ohjeet. Ohjeita voidaan antaa myös koko osallistujajoukolle alkupuhuttelun yhteydessä.

Osasuorituksen jälkeen tuomari arvioi koiran suoritusta muutamin sanoin. Koiran saamaa pistemäärää ei tässä vaiheessa kerrota.

7.1 ARVOSTELTAVAT OMINAISUUDET

Noutaja seuraa tiiviisti ohjaajan sivulla, on hiljaa ja pysyy paikallaan ilman että koiran ohjaaja joutuu kiinnittämään huomiota koiraan.

Noutajan tulee esittää hyvää hakutyötä, oma-aloitteisuutta, vainunkäyttöä ja "riistanlöytökykyä". Se ei saa välttää minkäänlaista maastoa ja sen pitää mennä veteen kehotuksitta.

Hyvä paikallistamiskyky on tärkeä asia. Koiran tulee tarkkailla valppaana laukausten suuntaan ja painaa mieleensä putoamispaikat. Suoraviivainen, itsenäinen eteneminen pudotuspaikalle sekä nopea dummyn löytäminen ovat merkki erinomaisesta paikallistamiskyvystä.

Kun koira lähetetään noudolle, jonka putoamista sillä ei ole ollut mahdollista nähdä, tulee sen halukkaasti totella käskyjä ja toimia hyvässä yhteistyössä ohjaajan kanssa. Yleensä parhaat koirat tarvitsevat vähiten ohjaamista ja saavat vaikeatkin tehtävät näyttämään yksinkertaisilta ja helpoilta.

Löydettyään dummyn noutaja suorittaa oma-aloitteisen, nopean ylösoton, palauttaa nopeasti pehmeällä, tasapainoisella otteella sekä luovuttaa ohjaajalle käteen. Ei ole kovin suuri virhe, jos koira pudottaa dummyn parantaakseen otetta.

7.2 KOKEEN KESKEYTTÄMINEN

Koe keskeytetään seuraavista syistä:

- jatkuva häiritsevä vinkuminen tai haukkuminen
- selvä laukausarkuus
- kovaisuus
- kieltäytyminen vesityöskentelystä
- aggressiivinen käyttäytyminen

Lisäksi koe on keskeytettävä, jos ohjaaja kurittaa koira koepaikalla tai, jos koira loukkaantuu niin, että kokeen suorittaminen aiheuttaa sille kipua tai tuskaa.

7.3 PISTEET

Jokaisella suorituspaikalla tehdyistä osatehtävistä enimmäispistemäärä on 20 pistettä.

Jos koira tekee jonkun seuraavista virheistä, se saa nolla (0) pistettä:

- etsiminen dummy suussa
- dummyn vaihtaminen
- kieltäytyminen noudosta
- "paukkunouto"
- karkaaminen hallinnasta

Löytymättä jäänyt dummy pudottaa yleensä koko osasuorituksen nolllille. Tehtävistä ja luokasta riippuen voidaan noudattaa myös käytäntöä, jossa samalla suorituspaikalla tehty noudot arvioidaan erikseen (10+10 pist.).

Virhe, joka johtaa 0 pisteeseen, sulkee koiran pois palkinnoilta, mutta koira voi jatkaa koetta, mikäli tuomarit eivät toisin päätt.

Yksi vakava virhe pudottaa koiran pistemäärää vähintään puolet tehtävän enimmäispistemäärästä. Kaksi vakavaa virhettä pudottaa suorituksen nolllille.

Vakavia virheitä ovat:

- huono seuraaminen
- rauhattomuus passipaikalla
- vinkuminen tai haukkuminen
- huono hallittavuus
- turha häiritseminen koetilanteessa
- äänekäs ohjaaminen
- liian riippuvainen ohjaajasta
- hidas ja/tai haluton työskentely
- huolimaton nouto-ote
- huono paikallistamiskyky

7.4 LOPPUKILPAILU

Working Test toteutetaan yleensä niin, että pisteet lasketaan yhteen ennen viimeistä suorituspaikkaa. Koirat, joilla on vielä mahdollisuus 1. palkintoon, kutsutaan loppukilpailuun, jonka koko tuomariarvostele yhdessä. Loppukilpailussa kaikki koirat ovat yhtä aikaa arvosteltavana joko samalla passipaikalla tai linjalla kulkien. Tarvittaessa koirat voidaan jakaa sopivan kokoihin ryhmiin.

Muiden koirien palkintosijat määritellään ennen loppukilpailua saavutettujen pisteiden perusteella.

Mikäli loppukilpailun jälkeen kaksi tai useampi koira on tasapisteissä, järjestään uusinta tasatilanteessa olevien koirien kesken. Uusinnassa koirille annetaan niin monta noutomahdollisuutta, kuin tuomari katsoo tarpeelliseksi. Suoritukset uusinnassa eivät enää vaikuta koiran saamaan palkintosijaan.

8 § PALKITSEMINEN

Ensimmäinen (1.) palkinto annetaan koiralle, joka on saanut vähintään 75 % enimmäispistemäärästä ja vähintään 11 pistettä jokaiselta suorituspaikalta.

Toinen (2.) palkinto edellyttää vähintään 60 % enimmäispistemäärästä ja vähintään 8 pistettä jokaiselta suorituspaikalta.

Kolmas (3.) palkinto edellyttää vähintään 50 % enimmäispistemäärästä ja vähintään 5 pistettä jokaiselta suorituspaikalta.

Jos koiran pistemäärä ei riitä palkintosijaan tai tuomari joutuu keskeyttämään kokeen, merkitään palkintosijan kohdalle **nolla (0)**. Ohjaajan keskeyttäessä tilanteessa, jossa tuomarin mielestä koiralla olisi vielä ollut mahdollisuus yltyä palkintosijoille, merkitään tulokseksi **viiva (-)**.

NOUTAJIEN VALIONARVOSÄÄNTÖ Hyväksytty SKL-FKK:n valtuuston kokouksessa 27.11.2005 Voimassa 1.4.2006 alkaen

FIN MVA

Hyväksytty tulos noutajien taipumuskokeesta Suomessa tai noutajien metsästyskokeesta Ruotsissa tai Norjassa.

FIN KVA

3 x NOME-B VOI1, joista vähintään yksi riistakokeesta. Palkinnot saatava vähintään kahdelta eri tuomarilta ja vähintään yhden niistä oltava yleisestä metsästyskokeesta. Lisäksi NKMI tai NOME-A -kokeesta Suomessa vähintään VOI 2.

FIN KVA-FT

3 x CERT (myös CACIT ja (R)CACIT huomioidaan) NOME-A kokeesta Suomessa tai kansainvälisestä kokeesta Suomessa tai ulkomailla. Palkinnoista on vähintään yksi saatava Suomessa. B. KOETUOMARIEN KOULUTUS-, PÄTEVÖINTI JA JATKOKOULUTUS Hyväksytty SKL-FKK ry:n hallituksen kokouksessa 15.9.2005. Voimassa 1.4.2006 alkaen

KOETUOMARIEN KOULUTUS-, PÄTEVÖINTI JA JATKOKOULUTUS Hyväksytty SKL-FKK ry:n hallituksen kokouksessa 15.9.2005. Voimassa 1.4.2006 alkaan

1. YLEISTÄ

SKL-FKK ry:n koetuumareiden koulutus-, pätevänti- ja toimintaohjeen lisäksi noudatetaan seuraavaa ohjetta, josta päättää rotujärjestö ja jonka vahvistaa SKL-FKK ry:n hallitus.

2. KURSSIEN JÄRJESTÄMINEN JAANOMINEN

Ylituumareiden koulutuksen järjestää rotujärjestöjen alainen NOU/NOME-tuomaritoimikunta yhteistyössä SKL-FKK ry:n kanssa. Tuomaritoimikunta nimeää järjestettävälle kurssille johtajan ja muut kouluttajat. Kurssianomus tehdään SKL-FKK ry:n kaavakkeelle voimassaolevien ohjeiden mukaisesti.

3. KURSSELLE HYVÄKSYMENEN

Kursseille hyväksytyjen tulee täyttää seuraavat vaatimukset:

3.1 Noutajien taipumusko

--ovat SKL-FKK ry:n ja rotujärjestön jäseniä.

--ovat toimineet aktiivisina noutaja-harrastajina vähintään viisi (5) vuotta, johon on sisällyttävä tehtäviä rotujärjestön tai sen jäsenyhdistysten kouluttajana, kokeiden järjestelyissä ja toimitsijana.

--ovat toimineet vähintään kaksi (2) kertaa noutajien taipumuskokeen ylitoimitsijana, joista viimeinen voimassa olevien sääntöjen mukaisesti.

--omaavat voimassa olevan metsästyskortin ja aseenkantoluvan.

--ovat osallistuneet noutajien metsästyskokeen voittajaluokkaan kouluttamallaan koiralla.

--ovat perehtyneet noutavien koirien käyttöön metsästystehtävissä ja toimineet noutajan ohjaajana metsästyksessä.

--hakijalla tulee olla rotujärjestön tai sen jäsenyhdistyksen kirjallinen suositus.

3.2 Noutajien Working Test

--ovat SKL-FKK ry:n ja rotujärjestön jäseniä.

--ovat toimineet aktiivisina noutaja-harrastajina vähintään viisi (5) vuotta, johon on sisällyttävä tehtäviä rotujärjestön tai sen jäsenyhdistysten kouluttajana, kokeiden järjestelyissä ja toimitsijana.

--ovat toimineet vähintään kaksi (2) kertaa noutajien WT:n ylitoimitsijana, tai kerran (1) ylitoimitsijana ja kaksi (2) kertaa muussa vastuullisessa toimitsijatehtävässä.

--ovat osallistuneet noutajien metsästyskokeen tai Working Testin voittajaluokkaan kouluttamallaan koiralla.

--omaavat voimassa olevan metsästyskortin ja aseenkantoluvan.

--ovat perehtyneet noutavien koirien käyttöön ja toimineet noutajan ohjaajana jahdeissa, joita tässä koemuodossa kuvataan (ajojahdit, walking-up).

--harrastavat aktiivisesti metsästystä noutajan kanssa.

--hakijalla tulee olla rotujärjestön tai sen jäsenyhdistyksen kirjallinen suositus.

3.3 Noutajien metsästyskokeet

--ovat SKL-FKK ry:n ja rotujärjestön jäseniä.

--ovat toimineet vähintään kaksi (2) vuotta taipumuskokeiden tai Working Testin ylituomarina ja arvostelleet tänä aikana vähintään kahdeksan (8) kertaa.

--ovat osallistuneet kouluttamallaan koiralla vähintään kahden (2) koekauden aikana noutajien metsästyskokeen voittajaluokkaan ja ovat saavuttaneet hyväksytyin palkinnon.

--ovat toimineet vähintään kaksi (2) kertaa noutajien kaikkien luokkien metsästyskokeen ylitoimitsijana, tai kerran (1) ylitoimitsijana ja kaksi (2) kertaa luokkavastaavana.

--harrastavat aktiivisesti metsästystä noutajan kanssa.

A-kokeiden jatkokoulutukseen voivat osallistua metsästyskokeen ylituomarit

jotka:

--ovat arvostelleet B-kokeessa vähintään kahtena (2) vuonna ja vähintään kahdeksan (8) kertaa.

--ovat olleet koiran ohjaajana tai toimitsijana vähintään kolmessa (3) A-kokeessa.

--ovat aktiivisesti toimineet koiran ohjaajana sellaisissa jahdeissa, joissa näitä kokeita järjestetään

Hakijan tulee kyetä osoittamaan luotetavasti täyttävänsä edellä mainitut vaatimukset.

4. TUOMARIKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Koulutus järjestetään rotujärjestöjen hyväksymän kurssiohjelman mukaisesti. Kurssin johtajan on täytettävä seuraavat vaatimukset:

Taipumuskokeen tuomarikurssin johtajan on oltava sekä taipumus- että metsästyskokeen ylituomari.

Working Testin tuomarikurssin johtajan on oltava sekä metsästyskokeen että Working Testin ylituomari.

B-metsästyskokeen tuomarikurssin johtajalta vaaditaan:

--on ollut metsästyskokeen ylituomari vähintään neljän (4) vuoden ajan.

--on toiminut tuomaritehtävissä vähintään kahdeksan (8) kertaa, joista ainakin kaksi (2) viimeisintä kurssia edeltävänä vuonna.

A-kokeen jatkokoulutuksen johtajalta vaaditaan:

--on toiminut A-metsästyskokeen ylituomarina vähintään neljän (4) vuoden ajan.

--on toiminut tuomaritehtävissä vähintään kuusi (6) kertaa, joista viimeisin kurssia edeltävän kahden (2) vuoden aikana. Myös arvostelut FT-kokeissa ulkomailla huomioidaan.

Apunaan hänen tulee käyttää kyseisen koemuodon tuomaria/tuomareita.

5. YLITUOMAREIDEN KOULUTUS JA PÄTEVÖINTI

5.1 NOUTAJIEN TAIPUMUSKOE

Rotujärjestöjen NOU/NOME-tuomari-toimikunnan järjestämän ennakoivalmennuksen yhteydessä arvioidaan hakijan kyky tulkita noutajan käyttäytymistä ja ominaisuuksia käyttöä vastaavissa tilanteissa.

Rotujärjestöt nimeävät kurssille sovitun määrän henkilöitä ennakoivalmennuksen tulosten perusteella.

SKL-FKK ry:n järjestää yhden päivän peruskoulutuksen ylituomarikoulutukseen hyväksytyille.

NOU/NOME tuomaritoimikunta järjestää

erikoiskoulutuksen, joka sisältää sekä teoriaosuuden että käytännön harjoitukset.

Koearvostelu-oikeuden saaminen edellyttää: --kahden (2) harjoitusarvostelun suorittamista

--hyväksytyä suullista ja kirjallista kuulustelua

--maastossa tapahtuvan arvostelukokeen hyväksytyä suorittamista

Koearvostelut

Seuraavat vaatimukset tulee täyttyä:

--kokelaan on suoritettava kolme (3) hyväksytyä koearvostelua vähintään kahdelle (2) eri tuomarille.

--vähintään neljän (4) koiran on saavutettava hyväksyttävä tulos.

--koearvostelu voidaan hylätä, jos kokelaan antama tulos poikkeaa kahden (2) tai useamman koirankohdalla arvosteleavan tuomarin antamasta tuloksesta.

--koearvostelut suoritetaan kirjallisena. Hyväksytyt/hylätyt arvostelut merkitään päteväimiskorttiin ja SKL-FKK ry:n koepöytäkirjaan.

--koearvostelut on suoritettava viimeistään kahden (2) vuoden kuluessa erikoiskoulutuksen päättymisestä.

--tuomaritoimikunta vahvistaa vuosittain ne tuomarit, joilla on oikeus ottaa vastaan koearvostelua.

Tuomarilta vaaditaan, että hän arvostelee aktiivisesti ja osallistuu jatkokoulutukseen säännöllisesti, sekä on arvostellut vähintään viisi (5) kertaa viimeisten kolmen (3) vuoden aikana.

Metsästyskoetuomarilla, jolla on koearvostelujen vastaanotto-oikeus NOME-kokeessa, riittää kolme (3) arvostelukertaa viimeisen kolmen (3) vuoden aikana.

--kokelaan tulee arvostella kaikki koetuomarin yhtenä päivänä arvosteleemat koirat.

--kokelaan tulee itse ottaa yhteyttä koearvostelua varten koetuomariin ja koetoimikuntaan.

--koearvostelu-oikeuden saamisesta tuomarikokelaan tulee ilmoittaa kirjallisesti koeluvan myöntäneelle kennelpiirille.

5.2 WORKING TEST

Rotujärjestöjen NOU/NOME-tuomari-toimikunnan järjestämän ennakoivalmennuksen yhteydessä arvioidaan hakijan kyky tulkita noutajan käyttäytymistä ja ominaisuuksia käyttöä vastaavissa tilanteissa.

Rotujärjestöt nimeävät kurssille sovitun määrän henkilöitä ennakoivalmennuksen tulosten perusteella.

SKL-FKK ry:n järjestää yhden päivän peruskoulutuksen ylituomarikoulutukseen hyväksytyille.

NOU/NOME-tuomaritoimikunta järjestää erikoiskoulutuksen, joka sisältää sekä teoriaosuuden että käytännön harjoitukset. Harjoitusarvostelujen vaatimukset:

--kokelaan on tehtävä kaksi (2) hyväksyttyä harjoitusarvostelua, kahdelle (2) eri tuomarille. Suoritettuaan harjoitusarvostelut hyväksytysti kokelas saa koearvosteluluvan.

--harjoitusarvostelu on koulutustapahtuma ja vastaanottavan tuomarin on ohjattava kokelasta tilanteiden arvioinnissa.

--harjoitusarvosteltavia koiria tulee olla vähintään kaksitoista (12).

Koearvostelujen vaatimukset:

--kokelaan on suoritettava kolme (3) hyväksyttyä koearvostelua, yksi (1) jokaisessa luokassa ja vähintään kahdelle (2) eri tuomarille.

--koearvostelut on suoritettava viimeistään kahden (2) vuoden kuluessa erikoiskoulutuksen päättymisestä.

--koearvosteltavia koiria tulee olla vähintään kaksitoista (12), jokaisessa luokassa.

--koearvostelu hylätään, jos kokelaan arvostelu tuomarin mielestä poikkeaa liiaksi hänen omasta arvostelustaan.

--kokelaan tulee itse ottaa yhteyttä koearvostelua varten arvostelevaan tuomariin ja koetoimikuntaan.

--koearvosteluoikeuden saamisesta tuomarikokelaan tulee kirjallisesti ilmoittaa koeluvan myöntäneelle kennelpiirille.

NOME-ylituomarit voivat osallistua Working Test -jatkokoulutukseen, jonka läpäistyään he voivat arvostella Working Testissä.

5.3 METSÄSTYSKOKEET

5.3.1 B-KOE

Kurssille hyväksytään kohdan 3.3 vaatimukset täyttävä hakija.

Tuomaritoimikunnan järjestämä erikoiskoulutus sisältää sekä teoriaosuuden että käytännön harjoituksia.

Kurssin läpäiseminen edellyttää suullisen ja kirjallisen kuulustelun hyväksyttyä suorittamista

Harjoitus- ja koearvostelut

NOU/NOME-tuomaritoimikunta vahvistaa vuosittain ne tuomarit, joilla on oikeus ottaa vastaan harjoitus- ja koearvosteluita. Tuomarilta vaaditaan, että hän arvostelee aktiivisesti ja osallistuu jatkokoulutukseen säännöllisesti sekä, että hän on arvostellut vähintään viisi (5) kertaa viimeisten kolmen (3) vuoden aikana.

Koearvostelu suoritetaan kirjallisena. Hyväksytty/hylätty harjoitus- ja koearvostelu merkitään pätevimiskorttiin ja SKL-FKK ry:n koepöytäkirjaan.

Kokelaan tulee itse ottaa yhteyttä harjoitus- ja koearvostelua varten kokeen tuomariin ja koetoimikuntaan. Kokelaan tulee arvostella kaikki koetuomarin yhtenä

päivänä arvostelemat koirat. Tuomarilla saa olla yksi harjoitus tai koearvostelija kerrallaan.

Harjoitusarvostelujen vaatimukset:

--kokelaan on tehtävä kolme (3) hyväksyttyä harjoitusarvostelua, yksi (1) jokaisessa luokassa ja vähintään kahdelle (2) eri tuomarille. Suoritettuaan kaikki harjoitusarvostelut hyväksytysti kokelas saa koearvosteluluvan.

--harjoitusarvostelu on koulutustapahtuma ja vastaanottavan tuomarin on ohjattava kokelasta tilanteiden arvioinnissa.

--harjoitusarvosteltavia koiria tulee olla vähintään kahdeksan (8) jokaisessa luokassa.

Koearvostelujen vaatimukset:

--kokelaan on suoritettava kolme (3) hyväksyttyä koearvostelua, yksi (1) jokaisessa luokassa ja vähintään kahdelle (2) eri tuomarille.

--koearvostelut on suoritettava viimeistään kahden (2) vuoden kuluessa erikoiskoulutuksen päättymisestä.

--vähintään neljän (4) koiran on saavutettava hyväksytty tulos.

--koearvostelu voidaan hylätä, jos kokelaan antama tulos poikkeaa kahden (2) tai useamman koiran kohdalla arvostelevan tuomarin tuloksesta.

--kokelaan tulee itse ottaa yhteyttä koearvostelua varten arvostelevaan tuomariin ja koetoimikuntaan.

--koearvosteluoikeuden saamisesta tuomarikokelaan tulee kirjallisesti ilmoittaa koeluvan myöntäneelle kennelpiirille.

5.3.2 A-KOE

Arvosteleminen A-kokeessa edellyttää metsästyskoetuomarilta erillisen jatkokoulutusohjelman suorittamista.

Metsästyskokeen ylituomarit voivat hakea tuomaritoimikunnan järjestämään jatkokoulutukseen, joka sisältää sekä teoriaosuuden ja käytännön harjoituksia.

Kurssin läpäiseminen edellyttää suullisen ja kirjallisen kuulustelun hyväksyttyä suorittamista.

Harjoitusarvostelut

Hyväksytty/hylätty harjoitusarvostelu merkitään pätevimiskorttiin ja SKL-FKK ry:n koepöytäkirjaan.

Kokelaan tulee itse ottaa yhteyttä harjoitusarvostelua varten kokeen ylituomariin ja koetoimikuntaan. Ylituomarilla saa olla yksi harjoitusarvostelija kerrallaan.

Harjoitusarvostelujen vaatimukset:

--kokelaan on tehtävä kaksi (2) hyväksyttyä harjoitusarvostelua kahdelle (2) eri ylituomarille.

--harjoitusarvostelu on koulutustapahtuma ja vastaanottavan ylituomarin on ohjattava

kokelasta tilanteiden arvioinnissa.

Suoritettuaan harjoitusarvostelut hyväksytysti kokelas saa luvan toimia A-kokeessa arvostelutuomarina. Kokeen ylituomari voi antaa arvostelutuomarille suosituksen ylituomaritehtävää varten. Ylituomari-tehtävän voi vastaanottaa saatuaan suosituksen kahdelta eri ylituomarilta ja toimittuaan vähintään kolme (3) kertaa arvostelutuomarina.

NOU/NOME-tuomaritoimikunta ylläpitää tuomariluetteloa, josta ilmenee tuomareiden pätevyudet.

6. JATKOKOULUTUS

Jatkokoulutusta järjestetään tarvittaessa ja siitä vastaa tuomaritoimikunta, joka ylläpitää rekisteriä jatkokoulutukseen osallistuneista.

7. YLITUOMARIOIKEUKSIEN PERUUTTAMINEN

Tuomarin on säilyttäväksi yli- tai arvostelutuomarioikeudet:

--täytettävä yleiset ylituomareita koskevat SKL-FKK ry:n ohjeet.

--pysyttävä ajan tasalla tuomari-tehtävien hoidossa.

--osallistuttava hänelle suunnattuun jatkokoulutukseen vähintään joka toinen kerta.

--arvosteltava vähintään kerran kahdessa vuodessa.

Metsästyskoetuomarin on arvosteltava taipumuskokeessa vähintään kerran kolmessa vuodessa säilyttäväksi NOU-ylituomarioikeudet. A-kokeen tuomareille huomioidaan myös arvostelu FT-kokeissa ulkomailta.

Rotujärjestön esityksestä SKL-FKK ry voi evätä tuomarilta arvosteluoikeuden, kunnes hän on hyväksyttävästi suorittanut

--taipumuskokeessa ja Working Testissä yhden (1) hyväksytyn koearvostelun

--B-metsästyskokeessa yhden (1) hyväksytyn koearvostelun jokaisessa luokassa

A-metsästyskokeen ylituomari, joka ei ole arvostellut edellisenä kahtena (2) vuonna, voi ottaa kahden (2) seuraavan vuoden ajan vastaan arvostelutuomarin tehtäviä. Arvostelutuomarin oikeudet saa takaisin suorittamalla tuomarikoulutukseen kuuluvat kaksi (2) harjoitusarvostelua.

Mikäli asianomainen ei kahden (2) vuoden kuluessa tiedon saatuaan ole suorittanut koe- tai harjoitusarvosteluita, voi rotujärjestö esittää SKL-FKK ry:lle kyseisen henkilön tuomarioikeuksien peruuttamista.

NOUTAJIEN RODUNOMAISTEN KOKEIDEN ILMOITTAUTUMISLOMAKE

KOE	Aika: _____	KOELAJI ☐ Taipumuskoee ☐ NOME-A ☐ NOME-B ☐ NOWT ☐ Käytännön metsästyskoe	KOELUOKKA (NOME-B, NOWT) ☐ ALO ☐ AVO ☐ VOI
	Paikka: _____		
KOIRA	Rekisterinumero: _____	Syntymäaika: _____	☐ uros ☐ narttu
	Titteli ja nimi: _____		
	Isän titteli ja nimi: _____		☐ labradorinnoutaja ☐ kultainennoutaja ☐ sileäkarvainen noutaja ☐ novascotiannoutaja ☐ kiharakarvainen noutaja ☐ chesapeakealahdennoutaja
	Emän titteli ja nimi: _____		
	Kasvattaja: _____		
	Postitoimipaikka: _____		
OMISTAJA	Nimi: _____	Puhelin: _____	
	Osoite: _____		
	Postinumero: _____	Postitoimipaikka: _____	
	Sähköpostiosoite: _____	☐ Koekutsun voi toimittaa sähköpostitse ☐ Olen järjestävän yhdistyksen jäsen	
OHJAAJA	Nimi: _____	Puhelin: _____	
	Sähköpostiosoite: _____	☐ Omistaja ohjaa	
KOELUOKKAAN OIKEUTTAVA TULOS	NOME-B : ilmoita luokkaan oikeuttava tulos. Jos koiralla on jo ylempään luokkaan tai KVA-arvoon vaadittavia tuloksia, niin ilmoita myös ne. NOWT : ilmoita luokkaan oikeuttava/edellyttävä tulos NOWT:stä tai NOME-B kokeesta. NOME-A : ilmoita kolme parasta tulosta A-kokeista (myös KV) tai niiden puuttuessa parhaat tulokset NOWT:stä ja NOME-B kokeesta.		
	Koemuoto ja tulos: _____	Aika: _____	Paikka: _____ Tuomari: _____
	_____	_____	_____
ROKO-TUKSET	Raivotauti: _____	MUUTA ☐ Toivon paikkaa 1. koepäivälle ☐ Toivon paikkaa 2. koepäivälle ☐ Lisätietoja kääntöpuolella	
	Penikkatauti: _____		
MAKSU	Ilmoittautumismaksu: _____ euroa	Maksettu tilille: _____	
		Koemaksun palautus tilille: _____ <small>(oma tilinumerosi koemaksun palauttamista varten, jos et mahdu kokeeseen)</small>	
	Päiväys: _____	Allekirjoitus: _____	